MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. november 24.[1]

C-234/21. sz. ügy

Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL,
NG,
WL
kontra
Conseil des ministres

(a Cour constitutionnelle [alkotmánybíróság, Belgium] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – A tűzfegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzése – Tiltott tűzfegyverek – 91/477/EGK irányelv – A 7. cikk (4a) bekezdése – Egyes félautomata tűzfegyverekre vonatkozó átmeneti rendszer – Az államok riasztófegyverekre vonatkozó átmeneti rendszert előíró jogának hiánya – Az 1. cikk (1) bekezdésének 1. pontja – A tűzfegyver fogalma – A riasztófegyverek tartására jogosító engedély szükségessége – Érvényesség – A törvény előtti egyenlőség – A tulajdonhoz való jog"

1. A fegyverekről szóló törvény[2] reformja elleni panasszal összefüggésben a Cour constitutionnelle-nek (alkotmánybíróság, Belgium) kétségei vannak a 91/477/EGK irányelv[3] 7. cikke (4a) bekezdésének érvényességét illetően, amelyet az (EU) 2017/853 irányelv[4] vezetett be, és amelyet e reform ültetett át a belga jogrendbe.

2. Az említett jogalkotási reform értelmében 2019-ben Belgiumban betiltották a félautomata fegyverek bizonyos típusait, amelyek megszerzése és tartása addig engedélyezett volt. Ezzel szemben ugyanezek a fegyverek, amennyiben azokat 2017. június 13. előtt jogszerűen szerezték

[1] Eredeti nyelv: spanyol.

[2] A 2019. május 5-i Loi portant des dispositions diverses en matière pénale et en matière de cultes, et modifiant la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie et le Code pénal social (a különböző büntetőjogi és vallási rendelkezésekről, valamint az eutanáziáról szóló 2002. május 28-i törvény és a szociális büntető törvénykönyv módosításáról szóló törvény [*Moniteur belge*, 2019. május 24., 50023. o.; a továbbiakban: 2019. május 5-i törvény]). Módosította a 2006. június 8-i Loi réglant des activités économiques et individuelles avec des armes-t (a fegyverekhez kapcsolódó gazdasági és egyéni tevékenységeket szabályozó törvény *[Moniteur belge*, 2006. június 9., 29840. o.; a továbbiakban: fegyverekről szóló törvény]).

[3] A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i tanácsi irányelv (HL 1991. L 256., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 11. kötet, 3. o.; helyesbítés: HL 2009. L 14., 12. o.). A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 2021. március 24-i (EU) 2021/555 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2021. L 115., 1. o.) hatályon kívül helyezte.

[4] A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2017. május 17-i európai parlamenti és a tanácsi irányelv (HL 2017. L 137., 22. o.; helyesbítések: HL 2018. L 311., 40. o.; HL 2019. L 183., 14. o.; HL 2019. L 292., 25. o.; HL 2021. L 49., 23. o.).

meg és nyilvántartásba vették, átmeneti jelleggel és bizonyos feltételek mellett továbbra is engedélyezettek maradtak a 91/477 irányelv új 7. cikkének (4a) bekezdése által a tagállamok számára biztosított lehetőség alapján.

3. Az említett cikkben előírt átmeneti rendszer azonban nem vonatkozik vaktöltények, irritáló anyagok, egyéb hatóanyagok vagy pirotechnikai töltények működtetésére, vagy tisztelgésre használt, illetve akusztikus fegyverré átalakított félautomata fegyvereket tartó személyekre.

4. A Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság) arra kéri a Bíróságot, hogy határozzon az 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének érvényességéről. Úgy véli, hogy az említett cikk az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 20., 21. és 17. cikkében foglalt, a törvény előtti egyenlőséghez, a megkülönböztetés tilalmához és a tulajdonhoz való jogba, valamint a bizalomvédelem elvébe ütközhet.

I. A jogi keret

A. Az uniós jog. 91/477/EGK irányelv

5. Az 1. cikk a következő meghatározásokat tartalmazza:

„(1) Ezen irányelv alkalmazásában:

1) »tűzfegyver«: minden olyan hordozható csöves fegyver, amely egy gyúlékony hajtóanyag segítségével egy vagy több töltényt, golyót vagy lövedéket lő ki, azt ennek kilövésére tervezték vagy átalakítható erre a célra, kivéve, ha az I. melléklet III. részében felsorolt valamely ok kizárja ezen fogalommeghatározásból. A tűzfegyverek besorolását az I. melléklet II. része tartalmazza.

   Ezen irányelv alkalmazásában egy tárgy egy gyúlékony hajtóanyag segítségével töltény, golyó vagy lövedék kilövésére alkalmassá átalakíthatónak minősül, ha:

   a) megjelenésében egy tűzfegyverre hasonlít; és

   b) kivitelezése vagy alapanyaga miatt ilyenné átalakítható;

2) »alapvető alkotóelem« [helyesen: fődarab]: a fegyvercső, a tokszerkezet, a tok – adott esetben az alsó és a felső tokot egyaránt beleértve –, a szán, a forgódob, a retesz vagy a zár, amelyek – mivel különálló tárgyak – azon tűzfegyver-kategóriába tartoznak, amelyekre felszerelik vagy fel kívánják szerelni azokat;

[…]

4) »riasztó- és jelzőfegyverek«: tölténytartóval rendelkező eszközök, amelyeket kizárólag vaktöltények, irritáló anyagok, egyéb hatóanyagok vagy pirotechnikai jelzőtöltények kilövésére terveztek, és amelyek nem alakíthatók át töltény, golyó vagy lövedék gyúlékony hajtóanyag segítségével történő kilövésére;

5) »tisztelgésre használt és akusztikus fegyverek«: olyan tűzfegyverek, amelyeket kifejezetten vaktöltények kilövésére alakítottak át például színházi előadásokon, fotózáshoz, filmes és televíziós felvételeknél, történelmi események újrajátszásánál, felvonulásokon, sporteseményeken és kiképzéseken történő használat céljára;

6) »hatástalanított tűzfegyverek«: olyan tűzfegyverek, amelyeket használatra véglegesen alkalmatlanná tettek olyan hatástalanítás alkalmazásával, amely biztosítja, hogy a szóban forgó tűzfegyver minden alapvető alkotóeleme [helyesen: fődarabja] használatra véglegesen alkalmatlanná vált, és ezek eltávolítása, kicserélése vagy módosítása sem lehetséges oly módon, amely a tűzfegyvert reaktiválhatná;

[…]"

6. A 3. cikk kimondja:

„A tagállamok nemzeti jogszabályaikban elfogadhatnak az irányelvben meghatározottnál szigorúbb rendelkezéseket is […]."

7. A 6. cikk a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 2. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a tagállamok megtesznek minden megfelelő intézkedést annak érdekében, hogy megtiltsák az A kategóriába sorolt tűzfegyverek, alapvető alkotóelemek [helyesen: fődarabok] és lőszer megszerzését és tartását. A tagállamok biztosítják, hogy az e tilalom ellenére jogellenesen tartott tűzfegyvereket, alapvető alkotóelemeket [helyesen: fődarabokat] és lőszert lefoglalják.

(2) A kritikus infrastruktúra, kereskedelmi rakományok, nagy értékű konvojok és fontos ingatlanok biztonsága és védelme érdekében, továbbá nemzeti védelmi, oktatási, kulturális, kutatási és történelmi célokból, és az (1) bekezdés sérelme nélkül, a nemzeti illetékes hatóságok egyedi, különleges és megfelelően indokolt esetekben engedélyeket adhatnak ki az A kategóriába sorolt tűzfegyverekre, alapvető alkotóelemekre [helyesen: fődarabokra] és lőszerre vonatkozóan, amennyiben ez nem ellentétes a közbiztonsággal vagy a közrenddel.

[…]

(6) A tagállamok céllövészek [helyesen: sportlövészek] számára engedélyezhetik, hogy az A kategória 6. vagy 7. pontjába sorolt félautomata tűzfegyvereket szerezzenek meg és tartsanak az alábbi feltételek mellett:

[…]"

8. A 7. cikk (4a) bekezdése a következőképpen szól:

„A tagállamok dönthetnek arról, hogy az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába tartozó, 2017. június 13. előtt B kategóriába sorolt, jogszerűen megszerzett és nyilvántartásba vett félautomata tűzfegyverek engedélyét az ezen irányelvben meghatározott egyéb feltételeknek megfelelően megerősítik, megújítják vagy meghosszabbítják. […].

[…]"

9. Az I. melléklet II. része a következőképpen szól:

„II. Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a tűzfegyvereket az alábbi kategóriákba kell sorolni:

1. A kategória – Tiltott tűzfegyverek

1. Robbanó katonai rakéták és kilövőik.

2. Automata tűzfegyverek.

3. Más tárgynak álcázott tűzfegyverek.

4. Áthatoló, robbanó- vagy gyújtólövedékkel felszerelt lőszerek, valamint az ilyen lőszerhez való lövedékek.

5. Kiterjedő lövedéket tartalmazó pisztoly- és revolverlőszer, valamint az ilyen lőszerhez való lövedékek, kivéve a vadászati vagy céllövészeti [helyesen: sportlövészeti] célokat szolgáló fegyverekhez, és használatukra jogosult személyek számára.

6. Félautomata tűzfegyverekké átalakított automata tűzfegyverek a 7. cikk (4a) bekezdésének sérelme nélkül.

7. Az alábbi félautomata központi gyújtású tűzfegyverek bármelyike:

   a) rövid tűzfegyverek, amelyek újratöltés nélkül 21-nél több töltény kilövésére alkalmasak, amennyiben:

      i. a tűzfegyvernek részét képezi egy 20 tölténynél nagyobb befogadóképességű töltőszerkezet; vagy

      ii. abba be van illesztve egy 20 tölténynél nagyobb befogadóképességű eltávolítható töltőszerkezet;

   b) hosszú tűzfegyverek, amelyek újratöltés nélkül 11-nél több töltény kilövésére alkalmasak, amennyiben:

      i. a tűzfegyvernek részét képezi egy 10 tölténynél nagyobb befogadóképességű töltőszerkezet; vagy

      ii. abba be van illesztve egy 10 tölténynél nagyobb befogadóképességű eltávolítható töltőszerkezet.

8. Félautomata hosszú tűzfegyverek (azaz olyan tűzfegyverek, amelyeket vállból történő lövésre terveztek), amelyeket behajtható, összehajtható vagy betolható, vagy szerszámok nélkül is eltávolítható válltámaszuknak köszönhetően a funkcionalitásuk elvesztése nélkül is 60 cm-nél rövidebb hosszúságra lehet alakítani.

9. Az ebbe a kategóriába sorolt bármely tűzfegyver, amelyet vaktöltények, irritáló anyagok és egyéb hatóanyagok vagy pirotechnikai töltények működtetésére, vagy tisztelgésre használt, illetve akusztikus fegyverré alakítottak át.

[…]”

B. A belga jog. A fegyverekről szóló törvény [5]

10. A 3. cikk (1) bekezdése szerint:

„Tiltott fegyvernek minősülnek:

[…]

19° a félautomata tűzfegyverekké átalakított automata tűzfegyverek;

20° a félautomata hosszú tűzfegyverek, amelyeket behajtható, összehajtható vagy betolható, vagy szerszámok nélkül is eltávolítható válltámaszuknak köszönhetően a funkcionalitásuk elvesztése nélkül is 60 cm-nél rövidebb hosszúságra lehet alakítani.”

11. A 3. cikk (4) bekezdése kimondja:

„Azok a tűzfegyverek, amelyeket vaktöltények, irritáló anyagok, egyéb hatóanyagok vagy pirotechnikai töltények kilövésére alkalmas, vagy tisztelgésre használt, illetve akusztikus fegyverré alakítottak át, és azok a tűzfegyverek, amelyeket e célból nem alakítottak át, és kizárólag töltények vagy a fent hivatkozott anyagok kilövésére használnak, továbbra is az (1) és (3) bekezdés alapján meghatározott kategóriába tartoznak.”

12. A 45/2. cikk értelmében:

„Akik a 3. cikk (1) bekezdésének 19. és 20. pontjában hivatkozott típusú fegyvert 2017. június 13. előtt jogszerűen szerezték meg és nyilvántartásba vételéről – az erre vonatkozó engedélyt vadászengedély, vagyonőri tanúsítvány vagy sportlövészeti engedély alapján történő nyilvántartásba vétellel, vagy az engedéllyel rendelkező személy nyilvántartásba vételével megszerezve – gondoskodtak, az ilyen fegyvert megtarthatják, feltéve, hogy a fegyvertartásra vonatkozó egyéb jogi követelmények teljesülnek. Az ilyen fegyvert csak a 27. cikk (3) bekezdésének negyedik albekezdésében említett sportlövészeknek, valamint az e célból engedéllyel rendelkező kereskedőknek, gyűjtőknek vagy múzeumoknak lehet átadni. A tűzfegyver hatástalanítása továbbá a 3. cikk (2) bekezdésének 3. pontja szerint lehetséges, illetve a fegyverről le lehet mondani.”

II. A tényállás, a jogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

13. 2019. november 22-én a Défense Active des Amateurs d'Armes ASBL egyesület és két magánszemély panaszt nyújtott be a Cour constitutionnelle-hez (alkotmánybíróság) a – 2017/853/EK irányelvet a belga jogba átültető – fegyverekről szóló törvényt módosító 2019. május 5-i törvény [6] több cikke ellen.

[5] A cikkeknek a 2019. május 5-i törvénnyel módosított változatát idézem.

[6] A jelen ügy szempontjából a 153. cikk (5) bekezdésének a 163. cikkel összefüggésben történő megtámadása releváns, amely cikkek módosították a 3. cikk (4) bekezdését, valamint a fegyverekről szóló törvény 45/2. cikkét.

14. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a vaktöltények kilövésére átalakított félautomata fegyverek Belgiumban kereskedelmi forgalomban voltak vásárolhatók. A 2019. május 5-i törvény 153. cikke (5) bekezdésének és 163. cikkének hatálybalépését[7] követően az ilyen fegyvereket korábban megszerző személyek tiltott vagy olyan fegyver tulajdonosává váltak, amelyet a szükséges engedély hiányában nem lehetett jogszerűvé tenni, mivel az engedélyt elvileg a fegyver megszerzése előtt kellett beszerezni.

15. Ezzel szemben a 2017. június 13. előtt jogszerűen megszerzett és nyilvántartásba vett eredeti (nem átalakított) félautomata tűzfegyvereket tartó személyekre a fegyvereik megtartását lehetővé tevő átmeneti rendszer vonatkozik.[8]

16. A Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság) kifejti, hogy a 2017/853 irányelv a közbiztonság védelme érdekében módosította a 91/477 irányelvet, és a félautomata fegyvereket felvette a tiltott tűzfegyverek listájára (A kategória 6–8. pontja). A vaktöltények kilövésére átalakított fegyverek hasonló okokból kerültek ugyanezen lista A. kategóriájának 9. pontja alá.[9]

17. Ez a módosítás:

– felhatalmazta a tagállamokat egy olyan átmeneti rendszer előírására, amely csak az A kategória 6–8. pontjába sorolt félautomata fegyvereket tartó személyekre vonatkozik, feltéve, hogy fegyvereiket 2017. június 13. előtt jogszerűen szerezték meg és azok nyilvántartásba vételéről gondoskodtak.

– Nem tette lehetővé a tagállamok számára ezen átmeneti rendszer bevezetését azon személyek vonatkozásában, akik ugyanilyen, viszont vaktöltények kilövésére átalakított fegyvereket szereztek meg.

18. Következésképpen, ha a – félautomata (A kategória 6–8. pontja) vagy vaktöltények kilövésére átalakított (A kategória 9. pontja) – fegyvereket 2017. június 13. *után* szerezték meg, az azokat tartó személyek ugyanabban a kedvezőtlen bánásmódban részesülnek, mivel az átmeneti szabályozás nem vonatkozik rájuk.[10]

19. Ezzel szemben egyenlőtlen bánásmód valósul meg az A kategória 6–8. pontjába sorolt félautomata fegyvereket és az A kategória 9. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyek között, ha a fegyvereket egyaránt 2017. június 13. *előtt* szerezték meg. Az átmeneti rendszer csak az előbbiekre vonatkozik, az utóbbiakra viszont nem.

7 2019. június 3-án lépett hatályba.

8 A 2017/853 irányelv ugyanezt a rendszert írja elő az I. melléklet II. részének B és C kategóriájába tartozó (engedélyhez, illetve bejelentéshez kötött) vaktöltényes fegyverekre vonatkozóan, így minden fegyverre az a rendszer (tilalom, engedély vagy bejelentés) vonatkozik, amely a vaktöltényes fegyverré való átalakítása előtt volt alkalmazandó rá. Mivel a kérdést előterjesztő bíróság kétségei csak a tiltott fegyverekre vonatkoznak, az A kategória 9. pontjára összpontosítok, és a B kategória 8., valamint a C kategória 5. pontját figyelmen kívül hagyom.

9 Jóllehet a 9. pont „[a]z ebbe a kategóriába [A] sorolt bármely tűzfegyver[re] hivatkozik, amelyet vaktöltények, irritáló anyagok és egyéb hatóanyagok vagy pirotechnikai töltények működtetésére, vagy tisztelgésre használt, illetve akusztikus fegyverré alakítottak át", a jelen jogvita során a figyelem kizárólag a vaktöltények működtetésére átalakított tűzfegyverekre irányul (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat B.14. pontja). A jelen ügy szempontjából tehát – további pontosítás hiányában – az A kategória 9. pontjára való hivatkozás a vaktöltényes fegyverekre korlátozódik.

10 A Cour Constitutionnelle (alkotmánybíróság) megállapítja, hogy e fegyverek *2017. június 13-tól kezdődő* teljes körű tilalma a 2017/853 irányelv közzétételét követően előre látható volt. A 2019. december 3-i Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítéletre (C-482/17, EU:C:2019:1035, a továbbiakban: Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet) hivatkozva kijelenti, hogy az említett tilalom összeegyeztethető a tulajdonhoz való joggal és a bizalomvédelemmel.

20. Az alapügyben eljáró bíróság álláspontja szerint a Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy ez az eltérő bánásmód összhangban van-e az egyenlőség, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a bizalomvédelem és a tulajdonhoz való jog elvével. [11]

21. Ezzel összefüggésben a Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság, Belgium) a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„A 91/477/EGK irányelv ugyanezen irányelv I. melléklete II. része A kategóriája 6–9. pontjával összefüggésben értelmezett 7. cikkének (4a) bekezdése sérti-e a […] Charta 17. cikkének (1) bekezdését, 20. és 21. cikkét, valamint a bizalomvédelem elvét azáltal, hogy nem teszi lehetővé a tagállamok számára az A9. kategóriában említett, 2017. június 13. előtt jogszerűen megszerzett és nyilvántartásba vett tűzfegyverekre vonatkozóan átmeneti rendszer előírását, ugyanakkor a 2017. június 13. előtt jogszerűen megszerzett és nyilvántartásba vett, A6–A8. kategóriába tartozó tűzfegyverek esetén a tagállamok előírhatnak átmeneti rendszert?”

III. A Bíróság előtti eljárás

22. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet 2021. április 12-én vették nyilvántartásba a Bíróságnál.

23. A fellebbező egyesület, NG és WL, a belga kormány, a Tanács, a Parlament és az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. A belga kormány mellett ez a három intézmény vett részt a 2022. szeptember 19-i tárgyaláson.

IV. Értékelés

A. Előzetes megjegyzések

1. A jogvita tárgyának meghatározása

24. A 91/477 irányelv eredeti változata több lőfegyver-kategóriát különböztetett meg: A („tiltott lőfegyverek”), B („engedélyhez kötött lőfegyverek”), C („bejelentéshez kötött lőfegyverek”) és D („egyéb lőfegyverek”). [12]

25. A 2017/853 irányelv átalakította a besorolást, és betiltott bizonyos, addig általános jelleggel a B kategória 1. és 4. pontjába tartozó (attól függően, hogy rövid vagy hosszú fegyverekről van-e szó) félautomata fegyvereket, amelyeket engedélyhez kötött.

26. E reform eredményeként számos, korábban a B kategóriába (engedélyhez kötött) sorolt félautomata tűzfegyver az A kategóriába (tiltott fegyverek) került.

[11] A Cour Constitutionnelle (alkotmánybíróság) szerint a Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet csak az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába tartozó, 2017. június 13. *után* megszerzett fegyverekre vonatkozó átmeneti rendszer hiányát elemezte (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat B.18.3. pontja). A jelenlegi vita tárgyát az A kategória 9. pontjába tartozó, az említett időpont *előtt* megszerzett fegyverekre vonatkozó ugyanezen átmeneti rendszer hiánya képezi.

[12] A 2008/51/EK irányelv (a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló 91/477/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2008. május 21-i európai parlamenti és tanácsi irányelv [HL 2008. L 179., 5. o.; helyesbítés: HL 2021. L 49., 24..]) által bevezetett reform fenntartotta ezt a struktúrát, és csupán a B kategória tartalmát módosította.

27. Az I. melléklet II. részében található A kategória többek között három alkategóriával bővült: [13]

– félautomata tűzfegyverekké átalakított automata tűzfegyverek (6. pont);

– a meghatározottnál nagyobb számú töltény kilövésére alkalmas, illetve nagyobb befogadóképességű félautomata központi gyújtású – rövid és hosszú – tűzfegyverek (7. pont);

– eltávolítható válltámasszal rendelkező félautomata hosszú tűzfegyverek (8. pont).

28. Ezenkívül az A kategória kiegészült egy olyan alkategóriával (9. pont), amely magában foglalja „[a]z [A] kategóriába sorolt bármely tűzfegyver[t], amelyet vaktöltények […] működtetésére[…] alakítottak át".

29. Az uniós jogalkotó figyelembe vette, hogy az említett fegyvereknek a B kategóriából az A kategóriába való áthelyezése azzal jár, hogy a jogszerűen megszerzett félautomata fegyverek jelentős számú tulajdonosa elveszti jogosultságát (e fegyverek megszerzésének és tartásának tilalma a lefoglalásukat vonja maga után). [14]

30. A 91/477 irányelv új 7. cikkének (4a) bekezdésében ezért úgy rendelkezett, hogy a tagállamok az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába tartozó, 2017. június 13. (a 2017/853 irányelv hatálybalépésének időpontja) előtt B kategóriába sorolt, jogszerűen megszerzett és nyilvántartásba vett félautomata tűzfegyverek engedélyét megerősíthetik, megújíthatják vagy meghosszabbíthatják.

31. Ebben az átmeneti rendszerben azonban nem kerülnek megemlítésre az A kategória 9. pontjába sorolt, nevezetesen a vaktöltény kilövésére átalakított fegyverek. A szabály ez utóbbiakra vonatkozó hallgatása, [15] valamint az A kategória 6–8. pontjába tartozó fegyverek kifejezett feltüntetése a maga módján arra az értelmezésre enged következtetni, hogy az átmeneti rendszer csak ez utóbbiakat (a nem átalakított fegyvereket) tartó személyekre vonatkozik, az előbbieket (az átalakított fegyvereket) tartókra pedig nem.

32. Nem tartom lehetségesnek a 7. cikk (4a) bekezdésének olyan értelmezését, amely annak alkalmazási körét az A kategória 6–8. pontjába sorolt, nem átalakított félautomata tűzfegyvereken túl kiterjeszti a vaktöltények kilövésére átalakított, a 2017/853 irányelv reformját követően a 91/477 irányelv A kategóriájának 9. pontjába beillesztett ugyanezen fegyverekre. [16]

33. Egy ilyen értelmezés ellentétes lenne a 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének szövegével, amely – hangsúlyozom – nem említi az A kategória 9. pontjába sorolt, az A kategória 6–8. pontjába tartozó tűzfegyverek (vaktöltények működtetetésére történő) átalakításából származó tűzfegyvereket.

[13] Az A kategória 1–5. pontjai a korábbiak szerint megmaradtak. A félautomata fegyverek egyéb típusai a B kategóriába kerültek besorolásra.

[14] A 91/477 irányelv 6. cikkének (1) bekezdése.

[15] A belga kormány szerint figyelmetlenségről van szó, amelyre a jogalkotási folyamat vizsgálata után hivatkozott. A Parlament, a Tanács és a Bizottság ezzel szemben azt állította a tárgyaláson, hogy a kizárás – tekintettel az egyéb megoldások hátrányaira – szándékos volt.

[16] Úgy tűnik, hogy a Bizottság erre az értelmezésre hivatkozik, amikor írásbeli észrevételeiben (73. és azt követő pontok) azt állítja, hogy a különböző kategóriájú fegyvereket tartó személyek közötti eltérő bánásmódot nem a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése valósítja meg, hanem az e rendelkezést alkalmazó belga jog, amely megtagadhatta volna az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába tartozó félautomata fegyverek engedélyének megerősítését, megújítását vagy meghosszabbítását.

34. Elismerem, hogy a Bíróság számára kényelmesebb lenne a 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének *megfelelő értelmezését* oly módon elvégezni, [17] hogy elkerülje az e cikk esetleges érvénytelenségének megállapításához kapcsolódó következményeket. E felfogás szerint elegendő lenne kimondani, hogy az átmeneti rendszer kiterjed az A kategória 9. pontjába sorolt félautomata tűzfegyverekre, annak ellenére, hogy a rendelkezés szövege nem tartalmazza azokat.

35. Úgy vélem azonban, hogy a jogalkotó akaratát nem lehet helyettesíteni vagy meghajlítani, amikor ő maga olyan átmeneti rendszert választott, amely kifejezetten csak bizonyos fegyverkategóriákra hivatkozik, míg másokra nem. Annál is inkább, mivel – amint az a tárgyaláson elhangzott – az említett intézkedés elfogadása tudatos és szándékos volt.

36. Amint arra a Bíróság emlékeztett, „az uniós jogi rendelkezés értelmezése nem akadályozhatja meg az értelmezett rendelkezés egyértelmű és pontos szövegének hatékony érvényesülését. Amennyiben tehát az uniós jog valamely rendelkezésének értelme magából a rendelkezés szövegéből egyértelműen kitűnik, a Bíróság nem térhet el ettől az értelmezéstől”. [18]

37. A (módosított) 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének érvényességével kapcsolatos kétségek ezért azon alapulnak, hogy a félautomata vaktöltényes fegyverek A kategóriába történő átsorolása következtében [19] e fegyverek tulajdonosainak nincs lehetőségük megtartani azokat. Azt, hogy ez a rendelkezés sérti-e a kérdést előterjesztő bíróság által kiemelt jogokat, valamint a bizalomvédelem elvét, kizárólag a Bíróságnak kell eldöntenie.

2. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatósága

38. A Bizottság szerint az előzetes döntéshozatal iránti kérelem hipotetikus jellege miatt elfogadhatatlan. Véleménye szerint:

– a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése az átmeneti rendszerre vonatkozóan szigorú feltételeket ír elő: az érintett tűzfegyverek tartását 2017. június 13. előtt előzetes engedélyhez és nyilvántartásba vételhez kellett kötni.

– Mivel Belgiumban a vaktöltényes fegyverré átalakított félautomata tűzfegyverek a 2017/853 irányelv átültetéséig nem tartoztak a fegyverekről szóló törvény hatálya alá (kereskedelmi forgalomban kaphatók voltak), esetükben nem volt szükség előzetes engedélyezésre és nyilvántartásba vételre.

– Ilyen körülmények között, még azt feltételezve is, hogy a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése az átmeneti rendszert kiterjesztette volna az A kategória 9. pontjába sorolt fegyverekre, Belgium akkor sem tudott volna élni az e rendelkezés által kínált lehetőséggel.

[17] Ezt a lehetőséget a Bíróság felvetette a tárgyaláson. Az eljárásban részt vevők egy része azt nem vetette el, míg mások jogellenesnek tekintették.

[18] A 2022. szeptember 20-i VD és SR ítélet (C-339/20 és C-397/20, EU:C:2022:703) 71. pontja, amely a 2022. január 25-i VYSOČINA WIND ítélet (C-181/20, EU:C:2022:51) 39. pontjára hivatkozik.

[19] Amint azt később tisztázni fogom, azokra a félautomata vaktöltényes fegyverekre utalok, amelyek addig a 91/477 irányelv alapján még akkor is engedélyhez voltak kötve (B kategória), ha egyes államokban valójában kereskedelmi forgalomban kaphatók voltak.

39. Nem osztom a Bizottság kifogását, mivel véleményem szerint a szóban forgó fegyverek (előzetes) engedélyezésére és nyilvántartásba vételére vonatkozó rendelkezések nem csak a Bizottság által adott értelmezést teszik lehetővé. Az ilyen értelmezés egyébként – amint azt maga a Bizottság is elismeri – az alapügyben eljáró bíróság értékelésétől függene, amelynek előterjesztése a relevancia vélelmét élvezi.

40. A felvetett kétségek mindenesetre nem hipotetikus jellegűek, megválaszolásukhoz a 91/477 irányelv értelmezése szükséges:

– egyrészt nem zárható ki, hogy – még ha Belgiumban nem is létezik az ilyen típusú fegyverek előzetes engedélyezése és nyilvántartásba vétele – meg kell vizsgálni, hogy az egyik, illetve a másik típus milyen mértékben volt elengedhetetlen az átmeneti rendszer kialakításához.

– Másrészt a 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének érvényességét vizsgálva a Bíróságnak tisztáznia kell, hogy az irányelvnek a 2017. évi reform előtti változata alapján a később az A kategória 6–8. pontjába tartozó vaktöltényes fegyverek – az alkalmazandó nemzeti szabályozástól függetlenül – engedélyhez és nyilvántartásba vételhez is voltak-e kötve.

B. A 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének érvényessége a Charta 20. és 21. cikkére tekintettel

41. A 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése által bevezetett átmeneti rendszer elemzése során a kérdést előterjesztő bíróság a törvény előtti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalma alapvető jogainak (a Charta 20. és 21. cikke) lehetséges megsértésére hivatkozik.

42. A Charta 21. cikke által tiltott hátrányos megkülönböztetés olyan *szubjektív* jellegű személyes körülményekre hivatkozik,[20] amelyeken az indokolatlan és az érintett személyt hátrányosan érintő eltérő bánásmód alapul.

43. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tér ki arra, hogy a jelen ügyben miben áll az ilyen jellegű megkülönböztetés. Éppen ellenkezőleg, az indokolásából az vonható le, hogy az eltérő bánásmód egy *objektív* elemnek – nevezetesen az egyes (A kategória 6–8. pontja) vagy más (A kategória 9. pontja) fegyverekre vonatkozó jogosultságnak – egy időbeli tényezővel, konkrétan az e fegyverek megszerzésének időpontjával való összefüggésében merül fel.

44. Ezért a Charta 20. cikkére fogok összpontosítani, amely szerint a törvény előtti egyenlőség „megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy a különböző helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, hacsak ez a különbségtétel objektív módon nem igazolható”.[21]

45. Annak megállapításához, hogy fennáll-e ez a jogsértés először is elengedhetetlen annak mérlegelése, hogy a (módosított) 91/477 irányelv A kategória 6–8. pontjai alá tartozó fegyvereket tartó személyek összehasonlítható helyzetben voltak-e az A kategória 9. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyekkel?

[20] „[…] nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékosság, kor vagy szexuális irányultság […]”. A (2) bekezdésben ez– bizonyos fenntartásokkal – kiegészül az állampolgársággal.

[21] 2013. október 17-i Schaible ítélet (C-101/12, EU:C:2013:661), 76. pont.

46. E célból meg kell vizsgálni, hogy a 2017/853 irányelv általi módosítását megelőzően a 91/477 irányelv értelmében vonatkoztak-e a félautomata fegyverek megszerzésére és tartására engedélyezési és nyilvántartásba vételi követelmények.

1. Vaktöltényes fegyverek a 2017/853 irányelv előtt

47. Észrevételeikben az eljárásban részt vevő felek a félautomata vaktöltényes fegyverekre vonatkozó, a 2017/853 irányelv előtti szabályozást illetően eltérő véleményt fogalmaznak meg:

– A belga kormány [22] és a Tanács [23] fenntartja, hogy e fegyverek kereskedelmi forgalomban vásárolhatók voltak, és ezért nem volt szükség engedélyezésükre vagy nyilvántartásba vételükre.

– A Bizottság és a Parlament azzal érvel, hogy az említett fegyverek a tűzfegyverek fogalma alá tartoznak, ezért azokra az ilyen jellegű tűzfegyverekre alkalmazandó szabályozás vonatkozik. [24]

48. Véleményem szerint az utóbbi álláspont következetesebb, mivel összhangban van a 91/477 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában szereplő „tűzfegyver" fogalmával – a 2017/853 irányelv általi módosítását megelőzően és azt követően egyaránt. Ez a fogalom magában foglal „minden olyan hordozható csöves fegyver[t], amely egy gyúlékony hajtóanyag segítségével egy vagy több töltényt, golyót vagy lövedéket lő ki, azt ennek kilövésére tervezték vagy átalakítható erre a célra […]". [25]

49. Az eljárásban részt vevők e pontra vonatkozó észrevételei közül a Parlament által előadottakat tartom a legmeggyőzőbbeknek, amelynek érveit elfogadom. Az említett intézmény azt állítja, hogy az A kategóriának a 9. ponttal történő kiegészítése inkább egy már hatályban lévő szabály egyértelművé tételét jelenti, mintsem érdemi változtatást. [26]

50. Hozzáteszi, hogy az A kategória 9. pontjába tartozó fegyvereket eredetileg sörét, golyó vagy lövedék kilövésére tervezték, és a 91/477 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerint a 2017. évi módosítást megelőzően csak az I. melléklet III. részének a), b) és c) pontjában felsorolt körülmények [27] valamelyike alapján lehetett volna kizárni őket a tűzfegyver fogalmából, amelyek közül egyik sem állt fenn.

[22] Írásbeli észrevételeinek 26., 33. és 37. pontja. A belga kormány a tárgyaláson tisztázta álláspontját, és kijelentette, hogy a 33. pontban említett nyilvántartásba vétel nem vonatkozik a vaktöltényes fegyverekre.

[23] Írásbeli észrevételeinek 12. és 13. pontja.

[24] A Bizottság, miután az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát a belgiumi engedélyezés és nyilvántartásba vétel hiánya miatt kifogásolta, elismerte, hogy a vaktöltényes fegyverek „tűzfegyverek", ezért a 91/477 irányelv rendszerének hatálya alá tartoznak az irányelv módosítását megelőzően (írásbeli észrevételeinek 30. pontja).

[25] A spanyol változatban használt „*fácilmente*" (magyarul: könnyen) határozószó nem szerepel a többi vizsgált nyelvi változatban (németül: „eine Kugel oder ein anderes Geschoss mittels Treibladung durch einen Lauf verschießt, die für diesen Zweck gebaut ist oder die für diesen Zweck umgebaut werden kann"; angolul: „may be converted to expell a shot, bullet or projectile"; franciául: „qui propulse des plombs, une balle ou un projectile par l'action de la combustion d'une charge propulsive, ou qui est conçue pour ce faire ou peut être transformée à cette fin"; olaszul: „o può essere trasformata al fine di espellere un colpo"; portugálul: „que possa ser modificada para disparar balas ou projéteis"; vagy románul: „sau poate fi transformată să expulzeze o alice, un glonț sau un proiectil"). Azon túl, hogy más nyelvi változatokból hiányzik, biztonsági szempontból nem gondolom, hogy az átalakítás nehézsége vagy könnyűsége megfelelő elem annak minősítésére, hogy egy fegyver tűzfegyver-e vagy sem. Az átalakítás puszta lehetősége önmagában is kockázatot jelent.

[26] A Parlament észrevételei, 23. pont. A 7. lábjegyzetben megjegyzi, hogy ugyanezt a mintát követi a B kategória 8. ponttal és a C kategória 5. ponttal történő kiegészítése az engedélyezhető fegyverek átalakításából származó, illetve a bejelentéshez kötött vaktöltényes fegyverekre vonatkozóan.

[27] Nevezetesen, hogy olyan fegyverekről legyen szó: a) amelyeket használatra tartósan alkalmatlanná tettek; b) amelyeket riasztásra, jelzésre, életmentésre, állatok levágására vagy szigonnyal történő halászatra, illetve ipari vagy műszaki célokra tervezték, feltéve, hogy csak a megjelölt célokra használhatók; vagy c) amelyek antik fegyverek vagy ezek utánzatai.

51. E tekintetben a következőkre hivatkozik:

– az a) pont tekintetében az A kategória 9. pontjába sorolt fegyverek átalakítása a hatástalanításukhoz vezető műveleteknél kevésbé radikális, ami lehetővé teszi a működésüket, jóllehet csak vaktöltény kilövésére. A különbségtétel egyértelmű, mivel a hatástalanított, A kategóriába sorolt fegyverek a tiltott tűzfegyverek helyett a C kategória 6. pontjába tartoznak, és bejelentéshez kötöttek.

– Ami a b) és c) pontot illeti, az ott felsorolt fegyvereket (az antik fegyverek utánzatainak kivételével)[28] a 2017. évi reform változatlanul hagyja, amiből az következik, hogy nem az A kategória 9. pontjába tartozó fegyverekről van szó.

52. Ezért a 2017/853 irányelv általi módosítását megelőzően az 91/477 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének 1. pontja szerint egy tűzfegyver vaktöltényes fegyverré történő átalakítása nem változtatta meg annak eredeti (az említett irányelv összehangolt rendszere alá tartozó tűzfegyver) jellegét.

53. Amint azt már előrebocsátottam, lényegében egyetértek ezen érvekkel, amelyek még megerősítést igényelnek.

54. A vaktöltényes fegyverré átalakított félautomata fegyverek olyan szerkezetekkel vannak felszerelve, amelyeket eredetileg valódi tüzelésre terveztek. Ebből a szempontból egyértelműen a 91/477 irányelvnek a 2017/853 irányelv általi módosítása előtti 1. cikke (1) bekezdése 1. pontja második albekezdésében meghatározott fogalom alá tartoznak.[29]

55. Egy ilyen típusú „tárgy" gyúlékony hajtóanyag segítségével valóban alkalmas sörét, golyó vagy lövedék kilövésére történő átalakításra. Ha ráadásul „megjelenésében egy tűzfegyverre hasonlít", és „kivitelezése vagy alapanyaga miatt ilyenné átalakítható", akkor mi alkalmasabb erre a célra, mint az átalakított eredeti fegyver?

56. A hatástalanított fegyverekkel összevetve ugyanez az eredmény állapítható meg. Egy másik előzetes döntéshozatal iránti kérelemben[30] kétség merült fel arra vonatkozóan, hogy ez utóbbiak a tűzfegyver fogalma alá tartoznak-e. Afelé hajlottam, hogy igennel kell válaszolni, miután a következő megállapításokat tettem:

– Minden fegyver tartalmaz bizonyos „fődarabokat". A hatástalanítás célja pontosan annak garantálása, „hogy a tűzfegyver minden lényeges része használatra tartósan alkalmatlanná, és eltávolítása, kicserélése vagy […] módosítása lehetetlenné vált".[31]

– Ezen fődarabok maguk is tűzfegyvernek minősültek a 91/477 irányelv 1. cikkének (1b) bekezdése értelmében az irányelv 2017/853 irányelv általi módosítását megelőzően.[32]

[28] Tűzfegyverekről lévén szó, az I. melléklet II. részének megfelelő kategóriájába tartoznak, mivel az ilyen „utánzatok […] létrehozhatók olyan modern technikák segítségével, amelyek növelhetik tartósságukat és pontosságukat, és amelyek ily módon arra utalnak, hogy az ilyen fegyverek a valós antik fegyvereknél nagyobb veszélyt jelenthetnek" (Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet, 129. pont).

[29] A 2017/853 irányelv által bevezetett módosítás e kérdést illetően nem volt lényeges.

[30] A. ügy (A hatástalanított tűzfegyverek mozgása), amelyre vonatkozóan 2022. július 7-én ismertettem indítványomat (C-296/21, EU:C:2022:538).

[31] A 91/477/EGK irányelv I. melléklete III. részének a) pontja az irányelv 2017/853/EGK irányelv általi módosítását megelőzően.

[32] A 2008/51 irányelv reformja olyan rendelkezést foglalt a 91/477 irányelv 1. cikkének (1b) bekezdésébe, amelyet eredetileg az I. melléklet II. részének b) pontja már tartalmazott.

57. Ha ez igaz a hatástalanított fegyverek tekintetében, akkor még inkább igaznak kell lennie azon fegyverek vonatkozásában, amelyeken vaktöltények kilövését lehetővé tevő átalakításokat végeztek. Az ilyen típusú kilövésre átalakított félautomata fegyverekben a fődarabok – a fegyvercső kivételével – érintetlenek és működőképesek maradnak. [33] A 2017/853 irányelv által bevezetett (azóta az 1. cikk (2) bekezdésében felsorolt) fődarabok katalógusát kibővítő módosítás alátámasztja ezt az állítást. [34]

58. Röviden, a 91/477 irányelv reformjának hatálybalépésekor meglévő, B kategóriába tartozó, és a reformot követően az A kategória 6–8. pontjába sorolt félautomata fegyverek engedélyhez és nyilvántartásba vételhez voltak kötve, függetlenül attól, hogy alkalmasak voltak-e vaktöltények kilövésére.

59. Az más kérdés, hogy a tagállamok nemzeti szabályozásuk kialakításakor tiszteletben tartották-e ezt a követelményt. A szolgáltatott információkból kitűnik, hogy néhány tagállamban (hatban, köztük Belgiumban) ez nem így történt. [35] Ez a körülmény azonban nem változtat a fentiekben kifejtetteken.

2. Eltérő bánásmód és törvény előtti egyenlőség

60. Az A kategória 6–8. pontjába sorolt félautomata fegyvereket tartó személyek tehát – annak ellenére, hogy (jogállásukat tekintve) összehasonlítható helyzetben vannak – eltérő bánásmódban részesülnek: ha nem átalakított fegyvereket tartottak, a 2017/853 irányelv reformját követően a 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének átmeneti rendszere alkalmazandó rájuk; ha ugyanezeket a fegyvereket vaktöltények kilövésére átalakították, akkor nem vonatkozik rájuk az átmeneti rendszer.

61. Az összehasonlítható helyzetekre vonatkozó eltérő bánásmód csak „akkor igazolható, ha objektív és észszerű megfontolásokon alapul, azaz kapcsolatban áll a szóban forgó szabályozás által jogszerűen elérni kívánt céllal, illetve arányos az ezen bánásmód által elérni kívánt céllal". [36]

62. Mivel az érvényességgel kapcsolatos kétségek a jelen ügyben kiterjednek egy uniós jogszabályra, „az uniós jogalkotót terheli annak bizonyítása, hogy az igazolás címén előterjesztett objektív megfontolások fennállnak, valamint az e megfontolások fennálltának bírósági vizsgálatához szükséges bizonyítékoknak a Bíróság előtti bemutatása". [37]

[33] A valódi tűzfegyver vaktöltényes fegyverré történő átalakításának műveletei a fegyver csövére összpontosulnak. A cső furatán keresztül a csapszegek sorozata fizikailag megakadályozza a lövedék kilövését, ugyanakkor helyet hagy a lőpor égéséből származó gázok vaktöltényből való távozásának. A valódi töltény behelyezésének megakadályozása, és így a balesetek megelőzése érdekében az egyik csapszeget a töltényűrön keresztül úgy kell elhelyezni, hogy az egybeessen a tölténytok elülső részével.

[34] Ellentétben egy fegyver más fegyverek fődarabjainak kombinálásával történő átrendezésével, a vaktöltény kilövésére szolgáló csőátalakítások eltávolításával történő tűzfegyverré való visszaalakítás teljes mértékben garantálja az eredeti fegyver fődarabjainak szerkezeti integritását, anélkül, hogy bármilyen módosításra vagy átállításra szükség lenne.

[35] A tagállamok nagy része ennek eleget tett. A Parlament, a Tanács és a Bizottság által a Bíróság kérdésére adott válaszok egybehangzóak arra vonatkozóan, hogy a vaktöltényes fegyverek megszerzése és tartása csak hat tagállamban nem volt engedélyhez kötött. A tárgyaláson kiderült, hogy a nemzeti jogalkotási megoldások (kakofóniának és jogalkotási káosznak minősített) sokfélesége meghatározó tényező volt abban a megoldásban, amelyet a 91/477 irányelvben foglaltak pontosítása és részletesebb szabályozása érdekében a 2017. évi reformot megelőzően fogadtak el.

[36] 2013. október 17-i Schaible ítélet (C-101/12, EU:C:2013:661), 77. pont.

[37] Uo., 78. pont.

63. Az eljárásban részt vevő intézmények írásbeli észrevételei eltérőek az A kategória 6–8. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyek helyzetének az A kategória 9. pontjába tartozó fegyvereket tartó személyek helyzetével való összehasonlíthatóságát illetően:

– A Parlament – annak ellenére, hogy fenntartja a vaktöltényes fegyverek engedélyezésének a 2017/853 irányelv reformja előtti szükségességét – azzal érvel, hogy az e fegyvereket tartó személyek nem voltak az A kategória 6–8. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyek helyzetével összehasonlítható helyzetben. [38]

– A Tanács szerint, mivel a vaktöltényes fegyverekre nem volt előírva engedélyezés és nyilvántartásba vétel, az azokat tartó személyek helyzete nem volt összehasonlítható az A kategória 6–8. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyek helyzetével. Elfogadja azonban azt, hogy a 91/477 irányelv 3. cikke értelmében a tagállamok előírhattak szigorúbb rendszert, és megkövetelhettek engedélyt.

– A Bizottság azt állítja, hogy semmi sem akadályozta meg a tagállamokat abban, hogy hasonló bánásmódot alkalmazzanak az A kategória 6–8. pontjába tartozó, valamint – a vaktöltények kilövésére történő átalakításuk miatt – az A kategória 9. pontjába sorolt ugyanezen fegyverekre. Maga az irányelv nem keletkeztetett az egyenlő bánásmódhoz való jog megsértésére alkalmas kötelezettséget.

64. Tekintettel az intézmények véleménye közötti különbségekre, a tárgyaláson megvitatásra került, hogy a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésében foglalt átmeneti szabályozásnak a vaktöltényes fegyverekre való kiterjesztése veszélyeztette volna-e a közbiztonság védelmének az e módosító irányelv által kitűzött célját.

65. Az intézmények – különböző hangsúlyokkal – egyetértettek abban, hogy az átmeneti rendszert a tagállamokban addig létező különböző modelleket figyelembe véve alakították ki. A vaktöltényes fegyverek esetében a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdésétől eltérő szempont került alkalmazásra: a fegyverek kategóriák szerinti engedélyezésének középpontba állítása – amint azt az említett cikk teszi – helyett inkább az átalakított vaktöltényes fegyvert tartó személy körülményeinek az adott ügyre vonatkozó vizsgálatát lehetővé tevő 6. cikkben foglalt eltérési lehetőségeket vették figyelembe.

66. Ennek az érvelésnek véleményem szerint legalább három gyenge pontja van az átalakított vagy nem átalakított félautomata fegyvereket tartó, azokat mindkét esetben 2017. június 13. előtt jogszerűen megszerző személyek egyenlőséghez való joga szempontjából.

67. Először is, a nemzeti szintű jogalkotási eltérések nem indokolják olyan megoldások elfogadását, amelyek figyelmen kívül hagyják a 91/477 irányelv (egységes) hatályának valóságát ezen irányelvnek a 2017/853 irányelv általi módosítását megelőzően.

68. Másodszor, semmi sem akadályozta volna a vaktöltények kilövésére átalakított félautomata fegyvereket tartó személyekre vonatkozó átmeneti rendszer – megfelelő óvintézkedések melletti – elismerését, azzal a feltétellel, hogy (azokban a tagállamokban, amelyekben e fegyvereket nem kötötték engedélyhez) a tartó személyek kötelesek gondoskodni azok megfelelő

[38] Jóllehet a tagállamok jogrendszereinek sokféleségére hivatkozik (írásbeli észrevételeinek 49. és 52. pontja), a Bíróság kérdésére válaszolva kijelentette, hogy ez a sokféleség „nem eredményezheti a 91/477 irányelv hatályának módosítását”.

nyilvántartásba vételéről. Ez a megoldás, amelyre később még kitérek, megakadályozta volna, hogy az említett fegyvereket tartó személyek tartási jogát hirtelen megvonják az előzetes engedélyezési rendszert előíró tagállamokban (az ilyen tagállamok vannak többségben).

69. Harmadszor, a 91/477 irányelv 6. cikkére való hivatkozás nem orvosolja az egyenlőtlenséget. Az bizonyos, hogy a 2017/853 irányelvvel módosított ezen irányelv az A kategóriába sorolt fegyverek tiltását követően egy eltérést engedélyező rendszert írt elő (a 6. cikk (2)–(7) bekezdése). Ennek értelmében:

– Az általános szabály (az (1) bekezdés) „az A kategóriába sorolt tűzfegyverek, alapvető alkotóelemek [helyesen: fődarabok] és lőszer megszerzésé[nek] és tartásá[nak]" tilalma, a tagállamoknak pedig biztosítaniuk kell, hogy „az e tilalom ellenére jogellenesen tartott tűzfegyvereket, alapvető alkotóelemeket [helyesen: fődarabokat] és lőszert lefoglalják".

– A kivételek és eltérések értelmében bizonyos esetekben engedélyek adhatók ki az A kategóriába sorolt tűzfegyverekre, fődarabokra és lőszerre vonatkozóan.[39] Van tehát némi mozgástér a tilalom hatásának az e tilalom arányosságának biztosítása érdekében történő csökkentésére az ilyen fegyvereket tartó, meghatározott személyekre vonatkozóan.

70. Ennek ellenére nem minden, vaktöltények kilövésére átalakított félautomata fegyver tartozik a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv 6. cikkében foglalt kivételek és eltérések hatálya alá. Különösen:

– a fegyverek önvédelmi célú használata nem elegendő ahhoz, hogy a tartásuk tilalmát – akár csak ideiglenesen is – kétségbe vonja.

– Nem vonatkoznak a kivételek és eltérések azon sportlövészekre sem, akik az A kategória 9. pontjába tartozó fegyvereket kívánnak tartani, mivel a 6. cikk (6) bekezdése a kivételt az A kategória 6–7. pontjára korlátozza.

71. Ezért a 6. cikk – bár némileg enyhíti – nem oldja meg teljesen az anomáliát, ami megerősíti, hogy a vita a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdésében foglalt átmeneti rendszer keretében áll fenn.

72. Megítélésem szerint a probléma megoldása szempontjából a fegyverek összehasonlítása a döntő. Míg egyesek (az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába soroltak) teljesen működőképesek és golyók vagy lövedékek kilövésére alkalmasak, mások (az A kategória 9. pontjába tartozók) a működtetést követően csak gázokat bocsátanak ki. Az előbbiek valódi veszélyt jelentenek, míg az utóbbiak visszaalakítás esetén potenciális veszéllyel járnak.

73. Biztonsági szempontból az lenne tehát objektíven észszerű és arányos, ha az A kategória 9. pontjába tartozó fegyverekre az A kategória 6–8. pontjába soroltaknál kevésbé szigorúan bánásmód vonatkozna. A jogi megoldás ezzel szemben ennek épp az ellenkezője.

[39] Lásd Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet, 122. pont. Ezeket a – fegyverek azonosítása, nyilvántartásba vétele, tárolása, őrzése és ellenőrzése érdekében biztonsági és közrendvédelmi óvintézkedésekkel biztosított – kivételes engedélyeket a következő célokból, illetve a következők részére adják ki: i. „[a] kritikus infrastruktúra, kereskedelmi rakományok, nagy értékű konvojok és fontos ingatlanok biztonsága és védelme érdekében, továbbá nemzeti védelmi, oktatási, kulturális, kutatási és történelmi"; ii. „gyűjtők"; iii. „kereskedők és közvetítők"; iv. „múzeumok"; és v. „céllövészek [helyesen: sportlövészek]".

74. Kétségtelenül fennáll annak a veszélye, hogy a félautomata vaktöltényes fegyverek átalakíthatók golyó vagy lövedék gyúlékony hajtóanyag segítségével történő kilövésére. Ezért indokolt az A kategóriába való besorolásuk (azaz tiltásuk). A 2017/853 irányelv (20) preambulumbekezdése szerint az A kategória 9. pontjának bevezetése szempontjából a meghatározó cél a közbiztonság védelme volt.

75. Az A kategória 6., 7. vagy 8. pontjába tartozó félautomata fegyverek – amint azt az imént jeleztem – legalább ugyanilyen kockázatot jelentenek: átalakítás nélkül, önmagukban is képesek golyók vagy lövedékek kilövésére (korlátozott számban). A tiltott fegyverek A kategóriájába történő besorolásuk ezért hasonlóképpen észszerű volt.

76. Ami a közbiztonság szempontjából kevésbé logikus, az – ismétlem – az, hogy az önmagukban legveszélyesebb (átalakítás nélküli félautomata) fegyverek tartása ideiglenesen engedélyezett, míg ugyanez az átmeneti rendszert nem vonatkozik a – vaktöltényes fegyverekké történő átalakításuk miatt – elméletileg kevésbé veszélyesek fegyverekre.

77. Írásbeli észrevételeikben az eljárásban részt vevő intézmények azzal érvelnek, hogy a vaktöltényes fegyverek előzetes nyilvántartásba vételének hiánya megakadályozná a meglévő fegyverek ellenőrzését. Nem hiszem azonban, hogy ez az érvelés kielégítő lenne:

– Először is azért, mert a 91/477 irányelv kezdettől fogva előírja a be nem jelentett fegyverek nyilvántartásba vételét. A 8. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint a tagállamok „előírják a C kategóriába sorolt, jelenleg a területükön található, de korábban be nem jelentett minden tűzfegyver kötelező bejelentését az irányelv rendelkezéseit átültető nemzeti jogszabály hatálybalépését követő egy éven belül". Ugyanezt a mechanizmust ki lehetett volna terjeszteni a többi kategóriába, mégpedig különösen az A kategória 9. pontjába sorolt fegyverekre.

– Másodszor, mert ez az érvelés nem érvényes az ilyen típusú fegyverek tekintetében előzetes engedélyezési és nyilvántartásba vételi rendszert előíró tagállamokra (az ilyen tagállamok vannak többségben).

– Harmadszor, mert semmi nem indokolja azokat az akadályokat, amelyek a bejelentésre és nyilvántartásba vételre vonatkozó átmeneti időszak előírásával kapcsolatban az átmeneti rendszer teljes hiányához képest kevésbé korlátozó alternatívaként merülnek fel. [40]

78. Összességében úgy vélem, hogy a 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése ellentétes a törvény előtti egyenlő bánásmód elvével, mivel észszerű indoklás nélkül eltérő módon kezel összehasonlítható helyzeteket.

79. Ha a Bíróság egyetért az értékelésemmel, nem szükséges megvizsgálni, hogy ez említett rendelkezés megfelel-e a Charta 17. cikke (1) bekezdésének vagy a bizalomvédelem elvének. Arra az esetre, ha ez mégsem így történne, röviden e szempontok elemzésére is kitérek.

[40] Az eljárásban részt vevő intézmények a tárgyaláson – azon túlmenően, hogy megismételték: a 91/477 irányelv 6. cikkében található a megoldás – nem adtak kielégítő magyarázatot erre a kérdésre.

C. A 91/477 irányelv 7. cikke (4a) bekezdésének érvényessége a Charta 17. cikkének (1) bekezdésére tekintettel

80. Az az előfeltevés, hogy az A kategória 6–8. pontjába tartozó, 2017. június 13. előtt vaktöltényessé átalakított fegyvereket megszerző személyek azokat még átmeneti jelleggel sem tarthatják. A kérdés az, hogy a tulajdonhoz való jogba történő ilyen beavatkozás észszerűen indokolt-e, vagy éppen ellenkezőleg, aránytalan. [41]

81. Ugyanez a probléma merült fel a Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítéletben. Ebben a Bíróság – miután megismételte a Charta 17. cikkének (1) bekezdésével kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát [42] – úgy ítélte meg, hogy a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv I. melléklete II. része A kategóriájának 6–8. pontjában említett félautomata tűzfegyverekre vonatkozó tilalom nem minősül a fegyvertartók tulajdonhoz való jogába való aránytalan beavatkozásnak.

82. A határozat indokolása azonban lényegében a következő volt:

– a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése átmeneti szabályozást vezetett be, amelynek eredményeként a 2017/853 irányelv „nem írja elő az olyan fegyverek fegyvertartóinak kisajátítását, amelyeket ezen irányelv hatálybalépése előtt szereztek meg”. [43]

– A tilalom „[…] főszabály szerint egyrészt arra korlátozódik, hogy megakadályozza valamely dolog tulajdonjogának megszerzését, másrészt pedig vonatkozik rá a megtámadott irányelvvel módosított 91/477 irányelv 6. cikkének (2)–(6) bekezdésében szereplő valamennyi kivétel és eltérés”. [44]

83. Az első ok nem vonatkozik az A kategória 6–8. pontjába sorolt azon félautomata fegyverekre, amelyeket vaktöltények kilövésére alakítanak át, és az Akategória 9. pontjába tartoznak. Az, hogy e fegyverek tekintetében nem létezik átmeneti rendszer, azt eredményezi, hogy a 2017. június 13. *előtt* jogszerűen megszerzett fegyverek minden további feltétel nélkül tiltottnak minősülnek, és azokat le kell foglalni.

84. A második okot illetően már kifejtettem, hogy a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv 6. cikke nem pótolja a hiányosságokat, mivel nem teszi lehetővé fontos kategóriákba tartozó, jogszerűen tartott olyan vaktöltényes fegyverek jogszerűvé tételét, amelyeket az irányelv nem tartalmaz. Ilyen esetekben a korábban, 2017. június 13. előtt jogszerűen megszerzett vaktöltényes fegyvereket tartó személyeket azonnal – átmeneti rendszer nélkül – megfosztják fegyvereiktől, amihez nem társul kártalanítási rendelkezés.

85. A „Charta 17. cikke (1) bekezdésének harmadik mondata értelmében vett, a tulajdonnak az általános érdeknek megfelelő használat[a]” alapján az uniós jogalkotó természetesen kizárhatja a korábban jogszerűen megszerzett tűzfegyvereken fennálló tulajdonjog megtartását. [45]

[41] A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint *de facto* kisajátítás állhat fenn, amely teljes és előzetes kártalanítás hiányában sérti a Charta 17. cikkének (1) bekezdését.

[42] Megállapította, hogy „nem tiltja abszolút módon a tulajdontól való megfosztást, e rendelkezés előírja, hogy erre kizárólag közérdekből, a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel, valamint az ezáltal elszenvedett veszteségekért kellő időben fizetett méltányos összegű kártalanítás mellett kerülhet sor”.

[43] Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet, 135. pont.

[44] Uo., 136. pont.

[45] Uo., 137. pont.

86. Ha azonban így határoz a korábban jogszerűen megszerzett tűzfegyverek esetében, amelyek tekintetében – az általános kivételekre és eltérésekre való hivatkozás nem – csak a lemondás vagy tartós hatástalanítás lehetséges, a tulajdonhoz való jog garanciája nem érvényesül.

87. Ezt a garanciát csak a fegyverétől megfosztott személy kompenzálásával lehetne biztosítani, amelyre vonatkozóan a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelv nem tartalmaz rendelkezést.

88. Az eljárásban részt vevő intézmények egy része a tagállamokra hárítaná a felelősséget, arra hivatkozva, hogy nekik kell biztosítaniuk az irányelvnek megfelelő átültetését, és a 2017/853 irányelvvel módosított 91/477 irányelvnek a saját jogukba történő átültetésekor előírhattak volna a kompenzációt. [46]

89. Ez az érvelés érvényes lehet akkor, ha az uniós szabály mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára, akkor viszont nem, ha – ahogyan a jelen ügyben is – a 91/477 irányelv 6. cikkének és 7. cikke (4a) bekezdésének együttes értelmezése nem teszi lehetővé, hogy a vaktöltények kilövésére átalakított, annak idején jogszerűen megszerzett félautomata fegyverek bizonyos kategóriáit továbbra is jogszerűen lehessen tartani.

D. A bizalomvédelem elve

90. „A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a bizalomvédelem elvére való hivatkozás joga feltételezi, hogy az Unió hatáskörrel rendelkező hatóságai pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó, valamint hitelt érdemlő és megbízható forrásokból származó ígéreteket nyújtottak az érdekelt számára. E jog ugyanis minden jogalanyt megillet, akiben az Unió valamely intézménye, szerve vagy hivatala – konkrét ígéretet téve neki – megalapozott várakozásokat keltett. Ilyen ígéretnek minősül a közlés formájától függetlenül a pontos, feltételhez nem kötött és egybehangzó tájékoztatás." [47]

91. A jelen eljárásban részt vevő három intézményhez (Parlament, Tanács és Bizottság) hasonlóan úgy vélem, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem azonosított az uniós jogalkotó vagy más hatóságok által a 91/477 irányelv szerinti A kategória 9. pontjába sorolt fegyvereket tartó személyek számára nyújtott olyan ígéretet, amelynek alapján azt lehetne várni, hogy ezeket a 2017. június 13. előtt megszerzett fegyvereket egy átmeneti rendszer keretében megtarthatják.

92. Épp ellenkezőleg, a 2017/853 irányelv reformját megelőző tanulmányok egyértelművé tették a 91/477 irányelv alkalmazására vonatkozó tagállami szabályozások közötti különbségeket, és a riasztó- vagy jelzőfegyverekre vonatkozó egységes kritériumok meghatározását javasolták annak érdekében, hogy meg lehessen akadályozni azok valódi tűzfegyverré alakítását. [48]

93. Ha a 91/477 irányelv 3. cikke alapján általánosságban a tűzfegyverek tartására vonatkozó feltételek szigorítására lehetett számítani, a reform közvetlen előzményei már konkrétan jelezték ezt a tendenciát.

[46] Az Európai Parlament ezt különösen a tárgyaláson állította.

[47] 2019. március 5-i Eesti Pagar ítélet (C-349/17, EU:C:2019:172), 97. pont.

[48] Lásd: Cseh Köztársaság kontra Parlament és Tanács ítélet, 87. és 89. pont, valamint a Bizottság 2015. november 18-i jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, „A 2008. május 21-i 2008/51/EK irányelv által módosított, a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK irányelv REFIT-értékelése" (COM(2015) final).

V. Végkövetkeztetés

94. A fent kifejtettek értelmében, azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság, Belgium) által elé terjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

„A 2017. május 17-i (EU) 2017/853 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK tanácsi irányelv 7. cikkének (4a) bekezdése sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájának 17. és 20. cikkét, mivel:

nem hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy az irányelv I. melléklete II. része A kategóriájának 6–8. pontjába sorolt félautomata tűzfegyverekre vonatkozóan ezen irányelvben előírt átmeneti rendszert kiterjesszék ugyanezen fegyverekre, amelyek – a vaktöltények kilövésére történő átalakításuk miatt – az említett irányelv I. melléklete II. része A kategóriájának 9. pontjába tartoznak, illetve, hogy ez utóbbiakra hasonló rendszert kialakítsanak.

A jogszerűen megszerzett fegyvereken fennálló tulajdonhoz való jogtól és az e fegyverek használatától való megfosztás esetére nem rendelkezik kompenzációról, amennyiben az e fegyvereket tartó személyek nem élhetnek a 91/477 irányelv 6. cikkében szabályozott kivételes engedélyezési lehetőséggel.”